

ECO-INNOVATION
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Thirrje e CIP Eco-Innovation: Projekte per riperteritjen e tregut Veshtrim i pergjithshem dhe si te aplikosh per financime

Gordana Prutki-Pečnik
Drejtoreshë Menaxhuese, ERACON Projekt Ltd.

Slide master: EACI, European Commission
Perditesime te informacioneve: Znj. Anita Fassio, Oficere Projekti
Riperteritja e tregut Eko-Novacioni dhe Energjia Inteligjente

Projekt i Asistences Teknike IPA
“Mbeshtetja e pjesemarrjes se qeverise se Shqiperise ne Programet e Komunitetit”
CIP/EIP Dita e Informimit 1, Tirana – 15 Korrik, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

eco-innovation
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Kush jemi ne?

<http://ec.europa.eu/eaci>

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

eco-innovation
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Çfare bejme ne?

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

eco-innovation
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

STRUKTURA E PROGRAMIT CIP

Programi i Konkurrueshmerise dhe Novacionit (CIP) 2007-2013

**Programi i
Sipermarrjes dhe
Novacionit**

IEE II
Europa e Energjise
Inteligjente

**Programi per
Mbeshtjete e
Politikave ICT**

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

eco-innovation
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Eko-novacioni ne Programin e Siper marrjes dhe Novacionit (EIP)

**Instrumentet
Financiare**

**Networku
i aktoreve**

**Projektet pilote dhe te
riperteritjes se tregut**

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

ECO-innovation

WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Perse nje program i BE-se per Eko-Novacionin?

■ Strategjia e Lisbones:

Eko-novacioni shihet si nje aspekt i ri i novacionit qe synon te ofroje mundesi biznesi dhe te ndihmoje Europen per t'u bere nje ekonomi me konkurruese

■ Keshilli Mars 2007- Politika e Energjise per Europen 2007:

Promovon eko-novacionin duke perfituar nga avantazhet e tregjeve lider ne fushat si teknologjite e qendrueshme dhe te sigurta me karbon te ulet, energjite e rinovueshme, eficenca e energjise dhe burimeve

■ ETAP – Plani i Veprimit te Teknologjive

Ambientaliste: nisjen e teknologjive ambientaliste dhe per te kaluar nga kerkimet tek tregu

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

eco-innovation

WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Çfare eshte Eko-Novacioni?

I dobishem per biznesin, i dobishem per mjedisin

“Çdo forme novacioni qe ka per qellim progresin domethenes dhe te dukshem drejt qellimit te zhvillimit te qendrueshem, permes uljes se ndikimeve ne mjedis apo perdorimi me eficient dhe i pergjegjeshem i burimeve natyrore, duke perfshire energjine” (burimi: CIP)

Tek: produktet, proceset e prodhimit, sherbimet apo ne menaxhim dhe metoda te tjera biznesi

« Te gjithë format e novacionit qe ulin ndikimin ambiental dhe/ose duke optimizuar perdorimin e burimeve »

eco-innovation

WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Projektet e Aplikimit te pare dhe riproteritjes se tregut ~195 milion €

- Mbeshtet projektet qe lidhen me aplikimet e para ose riproteritjen e tregut te teknikave eko-novative, produkteve, proceseve apo praktikave, qe
 - ▶ qe jane demonstruar teknikisht, por
 - ▶ per shkak te risqeve te mbetura kane nevojte per incentiva per te penetruar ne menyre domethenese ne treg.
- Projektet duhet te synojne reduktimin e impakteve mjedisore, te rrisin eficencen e burimeve si dhe te permiresojne performancen mjedisore te sipermarrjeve.
- Projektet mund te demostrojne gjithashtu nje potencial per riproteritje, nje tregtueshmeri me te gjere si dhe aplikim me te zgjeruar.
- Te krijojte dhe zgjerojte tregje, me nje theks te forte tek SME-te

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

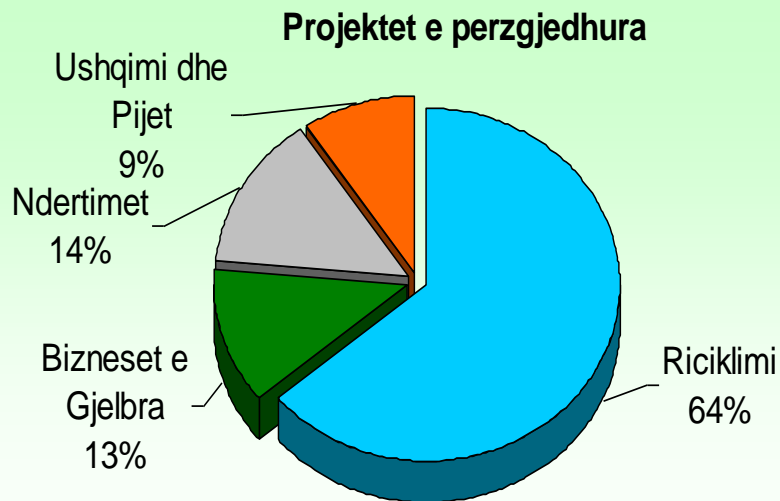

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

eco-innovation
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Thirrjet 2008 sipas sektoreve

- 43 nga 134 projekt propozime te perzgjedhura
- 28 milion € financim i BE-se per te mobilizuar 60 milion €
- Pjesa me e madhe projekte riciklimi

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

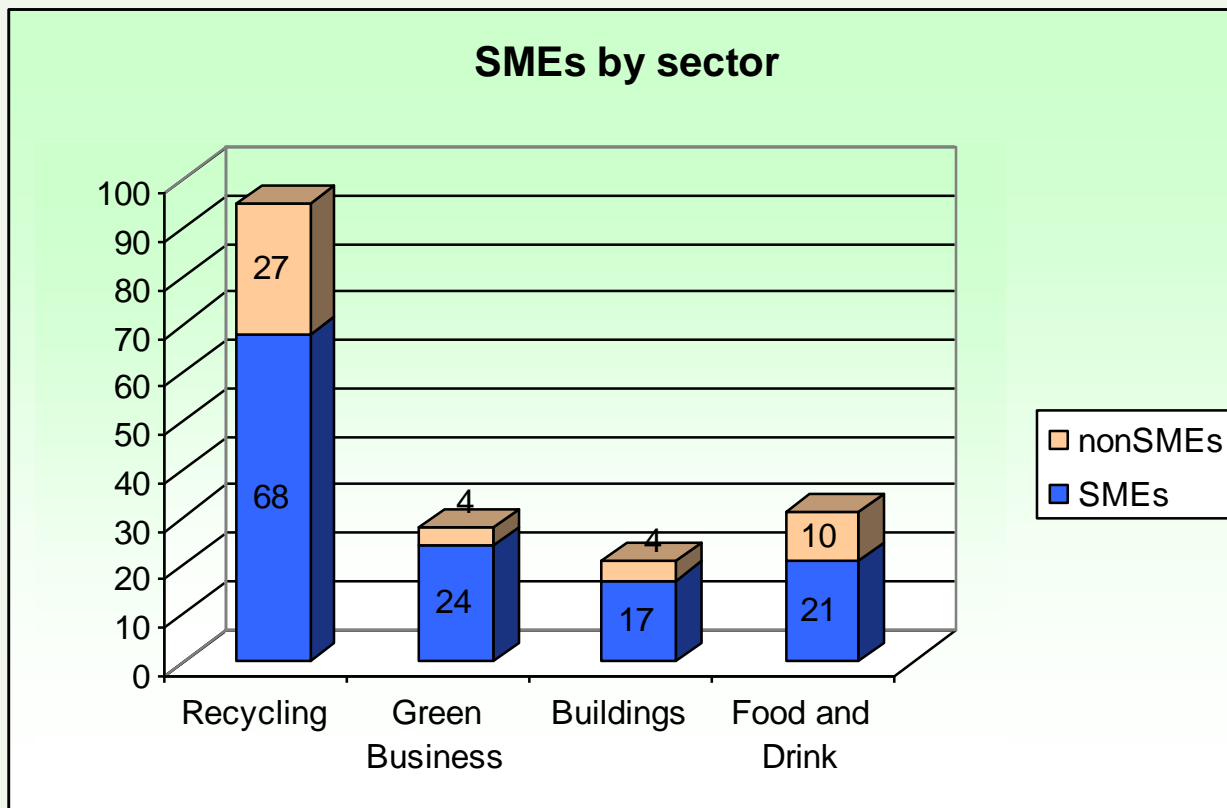
<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

eco-innovation
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Pjesemarrja e SME-ve, thirrja 2008

- **75% SME pjesemarres**

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

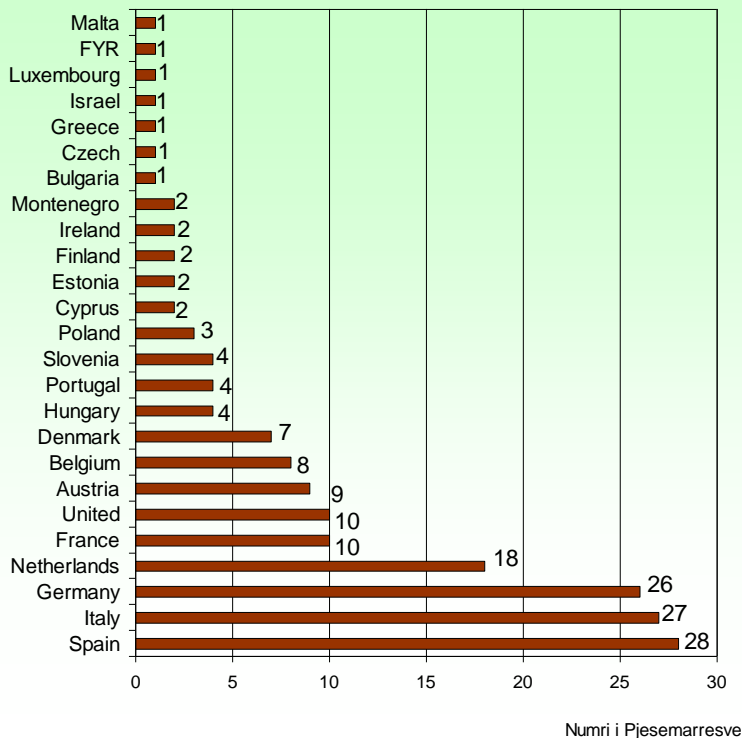
<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

eco-innovation
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Thirrjet 2008 sipas vendeve

Vendet e Perfshira ne Projektet e Perzgjedhura

- ~180 partnere ne total
- 90% pjesemarrje e sektorit privat
- 26 vende te perfshira
- 80% me bashkepunim nderkombetar (10% vetem nje pjesemarrës)

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

Thirrje per propozime 2009: Fushat prioritare

- Riciklim materialesh.
- Ndertime.
- Sektori i ushqimit dhe pijeve.
- Bizneset e gjelbra dhe blerjet e zgjuara.

Thirrjet per propozime 2009: Fushat prioritare

Riciklimi i materialeve:

- Procese dhe metoda per te perzgjedhur me mire mbetjet, qofshin keto tregtare/industriale, mbetjet nga pajisjet elektrike dhe elektronike dhe mbetjet e mjeteve te transportit...
- Produktet novative qe perdorin materiale te ricikluara ose riciklim te materialeve ndihmese, qe pershtaten me standartet e produkteve nderkombetare, kerkesat e avancuara te dizajnit dhe kerkesat e larta te cilesese nga ana e konsumatoreve.
- Novacionet e bizneseve per forcimin e konkurrueshmerise se industrive ricikluese, si strukturat e tregjeve te reja per produktet ricikluese, zinxhiri i ofertes apo fabrikimi i harmonizuar si dhe proceset ricikluese.

Thirrje per propozime 2009: Fushat Prioritare

Ndertimet:

- Produktet novative ne fushen e ndertimit qe synojne nje perdorim me racional te burimeve natyrore dhe nje ndikim te reduktuar mjedisor, duke perfshire materialet dhe proceset fabrikuese.
- Riperdorimi dhe riciklimi i mbetjeve te ndertimit dhe te shembjeve qe ulin ne menyre domethenese nevojen per landfill-e dhe nxjerrjen e metejshme te mineraleve.
- Sisteme novative te ujit, duke perfshire kursimin e ujit, riperdorimin e ujrave natyrore, grumbullimin i ujit te shiut dhe riperdorimin e tij, apo çatite e gjelbra.

ECO-INNOVATION

WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Thirrje per propozime 2009: Fushat prioritare

Ushqimi dhe pijet:

- Metodatat dhe materialet paketuese, proceset dhe shërbimet që synojnë një efikasitet me të lartë të burimeve.
- Përdorimi i plotë i lëndës së parë në sektorin e ushqimit, që rrit efikasitetin e burimeve dhe produktivitetin.
- Efikasiteti i përmirësuar në konsumin e ujit gjatë një procesi ose efikasiteti i menaxhimit të ujit
- Shërbimet që synojnë reduktimin e ndikimit të konsumit të ushqimit dhe pijeve, siç janë etiketimi ose shërbimet logjistike që adresojnë paketimin, shpërndarjen dhe vendimet mbi blerjet.

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

eco-innovation

WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Thirrjet per propozime 2009: Fushat prioritare

Bizneset e gjelbra dhe blerjet e zgjuara:

- Kendveshtrimet novative ndaj EMAS perfshijne rritjen e eficences se burimeve dhe energjise dhe aspekte te biodiversitetit apo lehtesi ne grupimet industriale.
- Mbeshtetja dhe implementimi i produkteve dhe sherbimeve qe do te ulin ndikimet mjedisore, sipas principeve te Politikes per Produktet e Integruara dhe ne baze te nje qasje te ciklit te jetes.
- Implementimi dhe rritja e perdorimit te kriterit ambiental (bazuar ne Eko-etiketat Europiane apo etiketime/certifikime te tjera te akredituara) per vendimet mbi blerjet e sipermarrjeve (p.sh oferta e zinxhireve e gjelber; implementimi i qasjeve novative te prokurimeve).
- Gjelberim i produktit, duke mbeshtetur mjedisin, proceset novative me nje faktor te larte ripertes.

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

eco-innovation
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Planifikimi i thirrjeve 2009

Projektet e ripërteritjes se tregut

- Thirrja e dyte: publikohet me 20 Prill, **mbyllja me 10 Shtator 2009**
- ~30m€ per ~40 projekte
- 50% shkalla e financimit te kostove te lejuara
- Kohezgjatja e kontraktet maksimale 3 vjet
- Dorezim elektronik (EPSS)
- Ekspertet vleresues qe do te donin te asistonin ne vleresim mund te regjistrohen ne database-in tone (shih website-in tone)

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

ECO-innovation
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Afatet kohore : nga propozimet tek firmosja e Marreveshjes se Grantit

10 Shtator 2009

Shkurt/Mars 2010

**Thirrjet per
propozime**

**Vleresimi
propozimeve**

**Negocimi
i kontrates**

Implementimi i projektit

**20 Prill
2009**

Janar 2010

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

ECO-innovation
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Ulja e ndikimit mjedisor gjate prodhimit te veres

- **Pergjigje ndaj nevojave te prodhuesve te veres:**
 - ▶ Aplikim i 2 metodave per te ulur konsumin e ujit ne kantina (filtrimi dhe sistemi i perpunimit)
 - ▶ Implementimi i nje metodologjie te menaxhimit te cilesise dhe mjedisit per kulturen e rrushit dhe prodhimin e veres
- **3 demostrime ne 5 vende**
- **Objektivat ambientale:**
 - ▶ te ulet me 20% perdorimi i produkteve fitosanitare dhe pesticideve
 - ▶ te ulet perdorimi i ujit ne kantina me 30%

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

ECO-INNOVATION

WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

INSULA TFH: panelet e murit te paraizoluara nga materiale te ricikluara

- **Procese me kosto te ulet per te prodhuar panele me strukture druri te paraizoluara me izolim fibre celuloze.**
- **Perpunimi i mbushjes; kontrolli mbi mbushjen e paneleve murale; prodhuesi siguron transportin.**
- **Perfitimet mjedisore:**
 - ▶ Riciklim i mbetjeve te letres dhe drurit
 - ▶ Materiale me energji te ulet te trupezuar
 - ▶ Transport i reduktuar
 - ▶ Paketim dhe landfill i reduktuar

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

eco-innovation

WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

FERTILANDIA

Mbetjet e lekures si pleherues

- **Problemi:**
Mbetjet e lekures po ndotin – pjesa me e madhe e mbetjeve vendosen ne landfill-e.
- **Zgjidhja e propozuar:**
Te krijohen pleherues organike nga “buka” e lekures nepermjet mases se dehidratuar nga procesi teknologjik i perpunimit te lekures
- **Potenciali:**
Prodhim dhe shitje e 36,000 toneve ne vit te “bukës” se integruar te lekures

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

ECO-innovation

WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

EU CERTPLAST: Çertifikim european i ricikluesve te plastikes

- **Objektiva:**
garanton cilesi te besueshme te plastikes se riciklueshme
- **Perfitimet:**
mbledhesit e mbetjeve kane mjete standarde te BE-se per te garantuar qe mbetjet do te riciklohen ne nje menyre te pershtatshme; duke rritur gjithashtu transparencen per konsumatorët.

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

ECO-INNOVATION
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

ECOMETRE: Perfitimi i Metalit Ekologjik

- **Ndertimi i nje fabrike pilot me sistem novativ te riciklimit te metalit**
- **Metalet e renda – kryesisht nikeli-precipitohen nga mbetjet e derdhjeve te ujit dhe nxirren ne menyre selektive per perdorim ne te ardhmen.**
- **Potencial i larte perterites ne sektorin e inxhierise se siperfaqes dhe industrise se makinave**

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

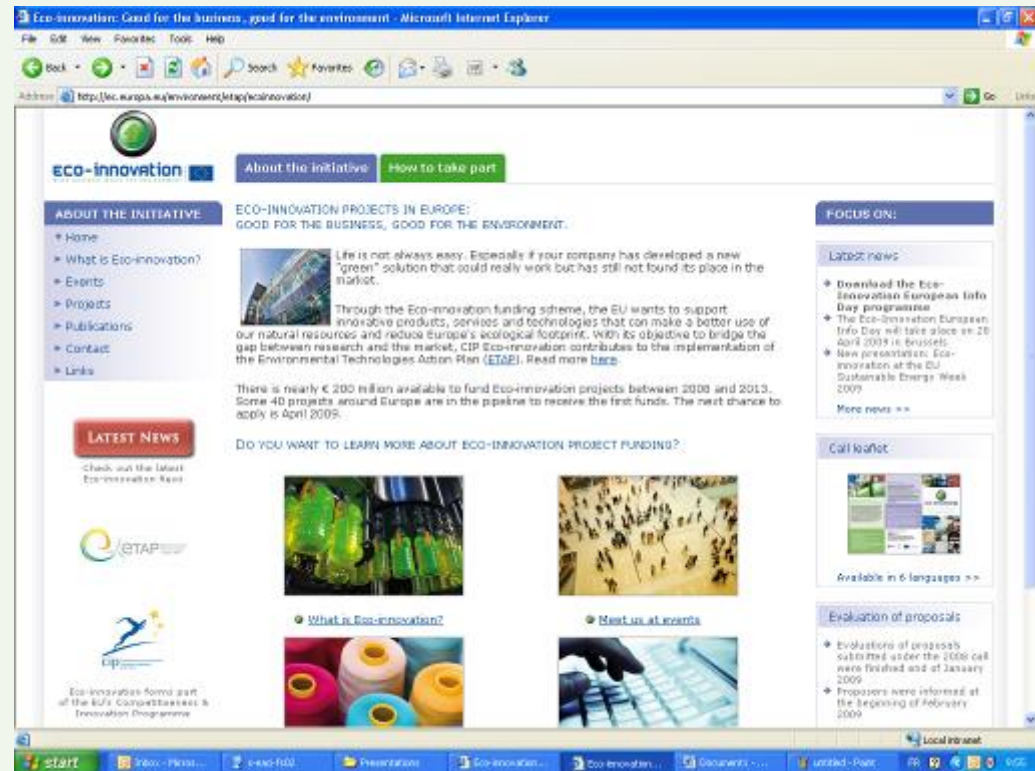
<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

eco-innovation
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Website i Eco-Innovation si burim informacioni

- Regjistrim per lajmet flash
- Thirrje per propozime
- Guide per propozuesit
- Pyetjet e hasura me shpesh
- Informacione ditore
- Kontakte
- Linqe tek EPSS

<http://ec.europa.eu/ecoinnovation>

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

eco-innovation
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Komunikimet EACI: Per ta çuar perpara

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

ECO-INNOVATION
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Si te aplikoni

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

ECO-INNOVATION
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Si duhet te filloni?

- Kush jane qellimet kryesore te idese tende?
- Si lidhen projekt ideja me thirrjen?
- Si mund ta percaktosh ti suksesin?
- Qellimet dhe afatet kohore
- Buxheti dhe burimet

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

eco-innovation
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Aftesite

Realizimi i mire teknik
kerkon njehuri
profesionale

Sigurohuni qe ju
keni aftesite qe i
nevojiten
projektit

- Specialistet ne skuadren tende
- Nenkontraktoret
- Bordet e eksperteve
- Rrjetet

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

ECO-INNOVATION
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Planifikimi i propozimit – qasja kritike

- Pikenisja – Cila eshte situata ekzistuese? Plani i biznesit? Analizat e tregut? Studimet parapergatore/Prototipet ekzistuese? Ku hyn projekti juaj?
- Qasje e nxitur nga kerkesa me nje pamje te qarte tek tregu dhe mundesite per riparteritjen e tregut
- Paketat e punes – Çfare propozoni te beni konkretisht? A do t' ju lejoje plani juaj i punes te menaxhoni projektin dhe te arrini objektivat? Zgjedhja e partnereve dhe vendeve duhet te jete e shpjeguar qartesisht sikurse edhe sesi aftesite e tyre i pershtaten ndarjes se detyrave.
- Rezultatet – Monitoroni ndikimet qe sillni! Identifikoni treguesit e performances per te pershkruar keto ndikime (shih tabelen e parapercaktuar)

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

ECO-INNOVATION
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Duke shkruar propozimin tuaj

“Ndihma” ne Formatet e Aplikimit Formes dhe Guida e Propozuesve

- **Konkurenca e forte: ju nevojitet nje zgjidhje novative e zbatueshme qe do te kete perfitime ekonomike dhe mjedisore!**
- **Filloni heret ! Merr me shume kohe seç mund te mendoni !**
- **E lehte per t’u lexuar? Vleresuesit japin vleresimet mbi te ne ~2-4 ore. Jepjani nje personi te jashtem per ta lexuar (e thjeshte per lexuesit qe nuk e kane gjuhen ametare)**
- **Respektoni limitet e gjatesise, por jepni sa me shume detaje qe te jene e nevojshme ne çdo pakete pune, dhe shpjegoni çfare do te beje konkretisht çdo partner, si do ta realizoje (metodologjine), dhe çfare do te dorezohet.**

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

ECO-INNOVATION
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Nevojitet kostim realist i bere nga ana e strukturave!

- Kosto direkte te stafit – kostot orare duhet te jene te barabarta me pagen aktuale (nga kestet e pagesave) + pagesat e sigurimeve shoqerore. Sigurohuni qe mund te provoni kostot e stafit (p.sh kopje te pagesave)
- Pajisjet dhe infrastruktura (amortizimi, vetem pjeset per veprimet novative)
- Nekontraktimet i jepen profesionisteve te specializuar, por jo per detyrat tuaja thelbesore – deri ne 35% te kostove totale te lejuara
- Takime dhe udhetime – buxheti duhet te jete i arsyeshem
- Kosto te tjera specifike (jo: elektriciteti dhe gazi)
- 7% e kostove totale direkte te lejueshme per kostot overhead
- Pa fitim
- **Pa aktivitet kerkimor**

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

ECO-innovation
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Pajisjet dhe Infrastruktura

- Nje pershkrim i qarte duhet dhene per çdo element
- Perfshin vetem pjesen e amortizimit te pajisjeve qe i korrespondojne ketyre kriterëve:
 - ▶ te nevojshem per te realizuar veprimet e propozuara dhe qartesisht direkt te lidhura me veprimin novativ te propozuar
 - ▶ kohezgjatja e nje veprimi dhe
 - ▶ niveli aktual i perdorimit per qellimin e veprimit
- Kostot e blerjes mund te kapitalizohet ne bilancet e perfituesit apo bashkeperfituesit sipas rregullave te aplikuar te kontabilitetit

ECO-INNOVATION
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Si do te vleresohen propozimet?

- **Trajtim i drejte dhe i barabarte per te gjithë propozuesit :**
 - ▶ Bazuar ne kriterin e anonçuar ne Thirrje
 - ▶ Proces konfidencial, pa konflikte interesi
 - ▶ Eksperte te pavarur te jashtem si keshilltare
- **Kater kontrolle per sukses:**
 1. Kriteri kualifikues (po/jo)
 2. Kriteri perjashtues (po/jo)
 3. Kriteri seleksionues (po/jo)
 4. Kriteri i shpalljes fitues (piket)

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

ECO-innovation
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Disa kritere pranimi

Çdo person juridik qe eshte i pozicionuar ne nje prej vendeve te meposhtme:

- 27 Shtetet Anetare te BE-se
- Islanda, Litellshtejni, Norvegjia,
- Plus (sipas Memorandumit te Mirekuptimit (MoU) qe eshte ne fuqi):
 - ▶ Kroacia
 - ▶ Turqia
 - ▶ Ish Republika Jugosllave e Maqedonise
 - ▶ Mali i zi
 - ▶ Shqiperia
 - ▶ Izraeli
 - ▶ Serbia
 - ▶ Vende te tjera sipas marreveshjeve dypaleshe

Nje partner eshte formalisht i mjaftueshem, por: vlera e shtuar e BE-se dhe faktori riperteritjes jane kritere te rendesishem ne vleresimin e shpalljes fitues

**Aplikimi i Pare dhe
Projekte te
Riperteritjes se
Tregut**

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

eco-innovation
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Disa kritere perzgjedhese

- Aplikantët duhet të tregojnë që kanë kapacitetin **FINANCIAR** për të përmbushur veprimin. *Dorezo bilancet (nuk nevojiten për organizatat publike)*
- => **PO apo JO**

- Aplikantët duhet të tregojnë që kanë kapacitetin **TEKNIK** për të perfunduar aksionin. *Dorezoni informacionin në lidhje me personelin kyç, përshkrimin e organizatave, eksperiencat e mëparshme etj.)*
 - ▶ => **PO apo JO**

eco-innovation
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Kriteri per shpalljen fitues

Pragu per çdo kriter (x nga 10), pragu total per te pakten 34

- **Relevanca e aksionit (7 nga 10):** konteksti i politikës, novacioni, perfitimet thelbësore të mjedisit dhe SME-ve;
- **Cilesia e veprimeve të propozuara (6 nga 10):** Saktësia dhe koherenca e projektit nga prespektiva e menaxhimit të projektit;
- **Ndikimi mbi audiencën e targetuar (6 nga 10):** Ripërteritja gjatë dhe pas projektit, shfrytëzimi dhe qasja e biznesit;
- **Buxheti dhe kost-efektiviteti (6 nga 10):** Niveli i pershtatshëm i punës për detyrë/partner, kosto të justifikuar, bashkefinancim i dukshëm i pajisjeve
- **Vlera e shtuar europiane (6 nga 10)**

**Aplikimi i Pare dhe
Projekte të Ripërteritjes
se Tregut**

Asnje kriter formal per partneritet nderkombetar. Sidoqofte, vlera e shtuar europiane e projekteve te Eko- Novacionit eshte pjese e kriterit per shpalljen fitues:

- Vlere e gjeneruar nga projekti duke qene projekt european ne krahesim me veprimet lokale, rajonale dhe kombetare
- Dimensioni i BE-se per pengesat e tregut
- Niveli i Bashkepunimin European ne kete projekt

ECO-INNOVATION
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

RISI: Aplikimi online

- **EPSS: Sistemi i Dorezimit te Propozimit Elektronik**
 - **Linku duhet te ndiqet permes websitit te CIP Eco-innovation**
 - **Dorezimi i propozimeve vetem elektronikisht dhe duke perdorur formatet e aplikimeve:**
 - ▶ **Pjesa A: informacioni thelbesor online mbi propozimin**
 - ▶ **Pjesa B: pershkrim i detajeve te teknikave**
 - ▶ **Pjesa C: buxheti i detajuar**
 - ▶ **Anekset: dokumentet ligjore dhe financiare**
- Afati i fundit eshte 17:00:00 pm saktesisht (Ora e Brukselit)**

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

eco-innovation
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Dokumentet kyc te Eco-Innovation

■ Thirrje per propozime 2009

- ▶ detajimi i kriterit te vleresimit, anonçimi i prioriteteve dhe afateve

■ Modeli i Marreveshjes se Grantit ne pergatitje:

- ▶ Guida per propozuesit
- ▶ Guida e Perdoruesit EPSS
- ▶ Formatet e aplikimit
- ▶ FAQ

Gjendet ne websitin e Eco-Innovation :

<http://ec.europa.eu/ecoinnovation>

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

ECO-INNOVATION
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Faleminderit per vemendjen tuaj

Per pyetje: kontaktoni kutine postare EACI ne

eaci-eco-innovation-enquiries@ec.europa.eu

ose

gordana.pecnik@eracon.hr

ECO-INNOVATION
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Informacione shtese mbi koston

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

ECO-innovation

WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Rregullat per kostot e lejuara duhet te drejtohen nga nje rregullim i mire i buxhetit

■ Kushtet e pranimit (shih marreveshjen e grantit):

- ▶ Kostot duhet te lidhen me veprimet dhe te jene te nevojshme
- ▶ Kostot duhet te jene te arsyeshme dhe te justifikuara
- ▶ Kostot duhet te jene buxhetuar
- ▶ Kostot duhet te jene gjeneruar gjate periudhes se aksionit, p.sh nga fillimi i kontrates (perjashtohen kostot qe lidhen me raportet finale dhe certifikatat e auditimit-> Maks. + 2 muaj)
- ▶ Kostot duhet te pajtohen me principet kryesore relevante te kontabilitetit dhe rregullat e brendshme te pjesemarrsesve + t'i perputhen nje menaxhimi te sakte financiar
- ▶ Kostot duhet te jene te identifikueshme dhe verifikueshme
- ▶ Kostot e paraqitura gjate projektit duhet te kene ndodhur konkretisht

ECO-innovation
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Disa parime formale ne zbatimin e buxhetit per te lehtesuar punen me projektet

- Te gjithë kostot duhet te buxhetohen ne Euro
 - ▶ Rrumbullakosni shifrat, mos fshihni decimalet
- Te gjithë kostot duhet te buxhetohen neto nga tatimi mbi vleren e shtuar (TVSH)
- Propozuesi mund te buxhetoje vetem sasi bruto (duke perfshire TVSH) nese ai/ajo sjell nje certifikate nga autoriteti i taksave perkates qe verteton se ai nuk mund te rimbursoje TVSH-ne
- E rendesishme – implikimet e buxhetit!

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

ECO-INNOVATION
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Kosto direkte te stafit

- Vetem stafi teknik dhe i specializuar mund te perfshihet ne buxhet Kostot per stafin administrativ mbeshtetes i perkasin kategorise se kostos indirekte
- Identifikoni cdo kategori stafi ne menyre te qarte dhe pa ekuivoke Shembuj te kategorive te stafit: menaxher projekti, eksperte, eksperte me eksperience, ekspert te rinj, inxhiniere me eksperience, teknike etj.
- Perfshirja e “stafit” freelance (=konsulente te brendshem) varet nga kushtet e tyre kontraktore dhe kushtet e punes:
 - ▶ nese ata punojne ne ambientet e propozuesit duke perdorur infrastrukturen e tij
 - ▶ nese marrin direktiva nga propozuesi
 - ▶ nese rezultati i punes i perket propozuesit
 - ▶ puna ne distance vetem nese standarti i kushteve te punes i aplikohen ketij procesi

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

ECO-INNOVATION
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Kosto e stafit per ore

- **Kosto reale = kosto direkte e punes, p.sh pagat plus pagesat perkatese te sigurimeve shoqerore dhe kosto te tjera statutore**
- **Emertuesi eshte shifra mesatare e oreve produktive:**
 - ▶ Oret produktive jane oret e punes, qofte per nje projekt tregtar apo propozim apo qofte per ceshtje te brendshme
 - ▶ Numri mesatar i oreve produktive te vezhguara eshte 147 ore per muaj, me nje kufi te ulet 130 oresh per muaj
 - ▶ EACI do te rishikoje nivelin e perlllogaritjeve ne keto baza
- **Numri i planifikuar i oreve reflekton punen qe duhet realizuar**
- **Niveli i punes reflekton kushtet ekonomike qe prevalojne per propozuesin**

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

ECO-innovation
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Nenkontraktimet

- Lidhen me blerjen e sherbimeve, jo te materialeve
- Nenkontraktimet mund te mbulojne vetem ekzekutimin e nje pjese te kufizuar te veprimit:
 - ▶ Detyra te kufizuara te dhena me nenkontraktim nga perfituesi, dhe per marrjen ne pune te ekspertizes speciale
 - ▶ Nuk perfshin sherbimet ndihmese te punes kryesore, p.sh printimi i dokumenteve, qe duhet te jete i buxhetuar nen “Kostot e tjera specifike”
 - ▶ Nenkontraktoret duhet te perzgjidhen ne baza transparente, sipas ofertes me te mire, duke marre ne konsiderate cmimin dhe cilesine (vlera me e mire monetare)
 - ▶ Ne nje procedure shume te thjeshtezuar, tre oferta te ndryshme duhet te merren dhe vleresohen ndaj kriterit te pergjithshem te percaktuar
 - ▶ Propozuesit nuk mund te nenkontraktone sherbime apo te shesin pajisje tek njeri-tjetri apo se brendshmi (p.sh mes departamenteve apo degeve)!

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

ECO-INNOVATION
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Nenkontraktimet

- < 35% e kostove te lejuara totale, nese nuk justifikohet ne Aneksin I
- Nje pershkrim i qarte i sherbimit duhet te jepet ne emer te sjellesit te sherbimit (nese njihet, ne te kundert “per t’u percaktuar”)

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

ECO-INNOVATION
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Udhetimi dhe dietat

- Vetem stafi qe merr pjese ne aksion (kostot e udhetimit te nenkontraktoreve duhet te perfshihen ne nenkontrakte)
- Buxheti per udhetim duhet te bazohet ne praktikat e perdorimit te perfituesit dhe te reflektoje opsionet me ekonomike
- Kontrolloni nese shuma e udhetimeve eshte e arsyeshme

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>

ECO-INNOVATION
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Kosto te tjera specifike

- **Kosto direkte qe mund te perfshihen nen kategorite e meparshme te kostove per kostot direkte. Shembuj:**
- **Kostot per garancite financiare**
Kostot e certifikimit ne deklaratat financiare
- **Printim i materialeve propagadistike, tarifa regjistrimi per konferenca**
- **Kostot e udhetimit per personat qe nuk jane anetare te stafit apo nenkontraktore (p.sh ekspertet)**
- **Elektriciteti dhe gazi nuk i perkasin “Kostove te tjera specifike”. Ato jane pjese e kostove overhead.**

ECO-innovation
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Bashkefinancimi

- **Financimi nga taksapaguesit e BE-se duhet te jete i justifikuar – kush eshte i interesuar ne rezultatet e projektit?**
- **Shpjegoni PERSE organizata juaj eshte e gatshme te bashkefinancoje aksionin – si do te perdorni rezultatet/ perfitimet pas perfundimit te projektit**
- **Deklaroni qartesisht statusin e negociatave ne rastin e nje aplikimi per bashkefinancim nga nje pale e trete**

ECO-INNOVATION
WHEN BUSINESS MEETS THE ENVIRONMENT

Çeshtje te se Drejtes se Pronesise Intelektuale

- Pjesemarresit duhet t'i paraqesin informacione shkencore dhe teknike Komisionit, si ne propozime ashtu edhe ne rezultatet konkrete te projektit.
- Programi i CIP Eco-innovation kerkon qe ju te ndani informacione dhe te perhapni rezultatet e projektit
- Sherbimet nga Komisioni European per te asistuar ne mbrojtjen e te Drejtave te Pronesise Intelektuale: <http://www.ipr-helpdesk.org/home.html>
- Per rregullimin e çeshtjeve te se drejtes se pronesise intelektuale ne lidhje me konsorciumin, duhet te vendoset nje marreveshje konsorciumi.

CIP/EIP Info day 1, Tirana – July 15, 2009

<http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation>